

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— frt.
Félévre . . . . . 6 mesi 3.— »
Negyedévre . . . . . 3 „ 1.50 »
2 órára . . . . . 2 „ 1.— »
Külföldre 1 évre . . . . . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlterek:
fölvétetnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppeli k
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assa-
mono nell' ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1887. június 12

Megjelenik minden vasárnap

12 Giugno 1887.

Csernatony Lajos Fiumében.

Fiume város volt országgyűlési képviselője Csernatony Lajos egész váratlanul érkezett Fiuméba.

Megérkezése nagyszámú pártja körében a legjobb benyomást keltezte; tekintélyes fiumei hazafiak sorakoztak egymásmellé, kifejezésül a törhetlen ragaszkodásnak és meg nem szűnt bizalomnak, melyel a fiumei polgárság, élükön a város színe javával Csernatony Lajos személye iránt viseltetik.

A polgárság tudatában ama körülménynek, hogy Csernatony Lajos megválasztása kétséget nem szenved, egész nyugalommal és az ügyhöz méltó komolysággal várja a választás napját. Kormányunk passzív magatartása, melyel a polgárok szabad választási jogát tiszteletben tartja, nagyban hozzájárul a közbizalom megszilárdításához s így a lelkesedést, melyel a választók Csernatony személye iránt viseltetnek, méltán tekinthetjük a bizalom oly kifejezésül, mely semmi oldalról sincs befolyásolva.

A fiumei polgárok zöme teljesen át van hatva a tudattól, hogy Csernatony Lajos szíves lélekkel védelmezte a kikötő város nagy érdekeit. Nem zajos szavakkal, sokat ígérő szólásformákkal, de tette azt a széles látókörű férfiú komolyságával.

Sajnáljuk, hogy lapunk keretén kívül esik, a Csernatony Lajos mű-

ködsével egybefüggő fiumei véleményeket politikai szempontból méltatni, de annyit nyugodt lelkiismerettel már ma is elmondhatunk, hogy a jövő fogja megmutatni Csernatony Lajosnak Fiume érdekében kifejtett működésének nagy fontosságú sikereit.

Ha valaha, úgy most Csernatony Lajos működésére elmondhatjuk: „Tempo è galantuomo!”

Csernatony Lajos mint értesülünk, kedden 14-én delután 6 órakor megtartani; s miután fiumei előkelő polgárok, névszerint Ciotta János polgármester, Ossoinak Lajos, Poschich András, és Smoquina A. F., Csernatony Lajost a jelöltség elfogadására már föl is kérték, nem szenved kétséget, hogy Csernatony Lajos a jelöltséget e tekintélyes férfiak bizalmi fölszólítása folytán elfogadja.

Nem a szokott frázisokkal élünk; de kétséget nem szenved, hogy Csernatony megválasztása elé a fiumei választó polgárok bizalommal tekintenek, mert megvannak győződve, hogy ő a nagy célokért, melyeket a kikötő városnak kereskedelmi és közművelődési szempontból elérnie kell, mindvégig kitartással, s lelkének teljes odaadásával a jövőben is közreműkölni a legszentebb kötelességének ismeri.

A FIUME TÁRCZÁJA

Rejtett kincsek.

(Eredeti tárcza.)

Midőn a Corson végig vonul egy-egy halottas menet, s a koporsó előtt itt-ott megpillantjuk a Madonnának ragyogó ezüst szobrát, melyben megtörik a viaszgyertyák halványan világító fénye, csak kevés embernek jut eszébe, hogy a Madonna nyomában komoran ballagó halott kísérek egy oly társulatnak tagjai, mely hajdan úgy politikai mint vallási tekintetben nagy szerepet játszott a kikötő városban. — Pápák és királyok méltatták támogatásukra, s a társadalom legelőkelőbbjei nagy számban sorakoztak tagjai közé. — E társulat, a „Congregatio Beatae Virginis Mariae Septem dolorum”, v. is a boldogságos hét fájdalmú szűznek társulata.

Az ú. n. jezsuita kapun, vagyis a S. Vito székesegyházi campanile régi boltja alatt áthaladva, balról egy igénytelen külsejű omeletes házat pillantunk meg, a kongregációnak régi épületét. A bejáratot egy szép művi vasajtó képezi benne e fölrattal: „Erecta 1631”. Az i-

génytelen épület bizonyára sokaknak figyelmét elkerülte, pedig annak belsejében még ma is sok érdekes ereklyéje van a városnak.

A szűk lépcsős fölhaldava, a labirintszerű folyosón, egy csinos kis kápolnába jutunk; e terem mely hajdan a jezsuita kolostor egyik könyvtár helyiségeül szolgált, ma imádkozó és gyülekező helye a kongregáció tagjainak. A kápolna bejárata fölött a falon látjuk Posilovich György jelenlegi zenggi püspök arcképe. Posilovich képén kívül, látható Mutius Vitellesnek a jezsuiták nagy hírű VI. generalisának művészi becsű egykorú arcképe, melyet állítólag maga Mutius küldött a 17-ik század elején a Congregációnak Rómából, továbbá egy kiváló műbeccsel bíró festmény, melyet Lipót király ajándékozott a társulatnak. A kép Krisztust a keresztén ábrázolja, a fájdalmas Madonnával. A kép alján: „Pro Anima Augustissimi Leopoldi” fölirat olvasható.

Történeti becsre nézve kétségkívül legérdekesebb Tanhausen grófnőnek életnagyságú arcképe. A város eseményeire e magas rangú asszony a 17-ik században nagy befolyást gyakorolt. Nagy áldozatokkal járult a S. Vito székesegyház fölépítéséhez, saját költségén fő-

A Csernatony-párt pártbizottság, a f. hó 14-én kedden a Deák szaloda nagytermében d. u. 6 órakor tartandó gyűlésre meghívja az érdeklődőket. Csernatony Lajos ez alkalommal fogja beszámolóját valamint programbeszédét megtartani.

A városatyák ülésterméből.

(június 10.)

Alig jöttek valaha vontatottabban a város atyái a gyűlés terembe, mint a mai plenumba. Jól tudta mindenik, hogy belépésekor így választások idején a karzati publikumban csak olyasféle gondolat támadhat, hogy hát ez miféle párt-hoz tartozik; azért is történt talán, hogy a városatyák nagy része a karzat plafondja alatt a fal mellett húzódba balagott helyére. Maderspach Sándor e tekintetben természetesen kivételt képezett, mert annyit ő is tudhatott, hogy a publikum az ő arczáról, akárhogy rejtőzök is el, mégis csak kiolvassa belőle a pártkaraktert. — Egyébiránt Maderspach Sándor nagyon meg volt változva. Rendszerint komor vonásaira, ma játszadozó mosoly érzékedett alá. A jövőndi diplomatának oblatát mosolya volt az — autonom kiadásban. — Programbeszéd azok számára, kiknek alkalom nem nyitott meghallgatni a Deák szalodában elmondott beszédét.

Azonban, ha a városatyák jó része lepődve jutott is el, a kijelölt helyére, nem hiányoztak olyanok sem, kik bátran színt vallottak. — A gyűlés megnyitása előtt, vagy ötven-hatan a terem közepén álló zöld asztalról, megittak vagy há-

rom palack — forrás vizet. Bizonyára demonstráció volt ez, hogy nem vettek részt a csüförtöki drenovai banketten; — a karzati hívők között azonban itt is akadt egy hitetlen, a ki eszupa indiskrézióból azt sugtotta a szomszédjának: „mi ni ég a pokol!” . . . .

Megkezdődik az ülés. Brelich tanácsnok, s a hallgatóság kölcsönösen megajánlák egymást a három negyed órán át tartott jezőkönyv fölolvadás alatt. Az ajkáról fölrebbenő sohajok jelzik végre, hogy kezdődik az ülésnek érdekesebb része.

Melőtt a napirend tárgyalása kezdetét venné, Ciotta polgármester nagy meglepéssel tudatja a közgyűléssel, hogy gróf Szapáry Géza m. kir. főudvarmester, volt fiumei kormányzó, még Fiuméből történt távozása idejében megígérte, hogy arcképét a város ülésterme számára megküldi. Az arcképet Benczur Gyula nagynevű festő hazánkfia néhány év előtt elkészítette, a kép azóta egy a bel mint a külföldi képiállításokon megfordult, s általános föltűnést keltett. E körülmény akadályozta meg annak Fiuméba küldését.

Brelich tanácsnok ezután fölolvassa gróf Szapáry Géza olasz nyelven írott levelét, melyet egy a képviselőtestület mint a karzati közönség zajosan megéjenzett.

Melőtt a napirend kezdetét venné, fölemelkedik Walluschig Antal, s elkecseregett hangon interpellálja az elnökséget, a választók névlajstromának összeállítása körül fölmerült mulasztásokért. Szerinte ugyanis a választók lajstromában olyanok is szerepelnek, kik Fiuméből régóta elköltöztek, vagy több év előtt elhaltak (nagy mozgás), míg ellenben a rendes adófizetők közül a választók névlajstromából legalább is százan

lépítette a benczés apácák maig is főállók klostromát, s ő alapította a fiumei jezsuita zárdát. — Az egykorú arckép természetes nagyságban, s korhű viseletben tünteti föl Tanhausen grófnőt; fején gyöngyökkel himzett szürke selyem főkötő van, testét sűrű rücsökben leereszkedő egyszerű fekete ruha takarja, mely szűk ujjakkal van ellátva. A festmény mint műrecek alig érdemel figyelmet, azonban a város történelme szempontjából bizonyára kiváló műkincsnek tekinthető, mely egykor előkelő helyet lesz hivatva elfoglalni egy föllátható városi képtárban. — A kép, mely a St. Vito templom tulajdonát képezi, csak megőrzés végett van a Congregáció kápolnájában elhelyezve; s a következő föliratot viseli: „Ursula Comitissa a Tanhausen Nata ab Halwegg Seminarij S. Ignatie Fundatrix”.

De térjünk vissza a társulat keletkezésére. — A fiumei jezsuita kolostornak 1629-ben történt megnyitására, ennek igazgatója vagy rectora Pater Bagno Leonardo volt, ki minden befolyását fölháshalta arra, hogy az „olasz újkor” katolikusokat tömörítésre bírja. Pater Bagno fardozásait csakhamar siker koronázta, s a jezsuita rend akkori generalisa Mutius Vitellescus 1631-ben el-

küldötte az általa aláírt alapító levelet, melyet a Congregatio maig is eredetiben őrzött meg. — A pergamenre antik betűkkel írott okmányt vízfestésű nővénydisz köríti, két felső sarkában a Madonnának elég csinos kivitellű képével. —

A társulat az első közgyűlését a S. Rocco templomban 1631-ben május 11-én husvét másod napján tartotta meg nagy ünnepélyességek mellett.

A hét fájdalmas szűzről nevezett fiumei társulat, testvérgyletet képezett a jezsuiták által Rómában alapított Annunziata kongregációval, melyet XIII. Gergely pápa 1584. december 14-én kelt brevélvel engedélyezett. A kongregáció messze világrészekre terjesztette ki működését, megalapítva a jezsuiták hatalmát és befolyását.

A fiumei kongregáció a római kongregációval folyton a legbensőbb összeköttetésben volt, s annak élén mindaddig egy jezsuita állott, míg József császár 1773 július 13-án a rendet föl nem oszlatta.

A fiumei kongregációnak 1631-től 1773-ig vagy is száz negyvenkét éven át tartott működéséről szóló okmányok a társulat levéltárában nincsenek megőrizve; hová tűntek eme a város törté-

kimaradtak. Ily körülmények között az ez évi választói listajstromot érvénytelennek tartja, s kéri az elnököt, miképp szándékozik e tekintetben intézkedni?

Ciotta polgármester kimerítően válaszol Walluschmign fölszólására, s kijelenti hogy a választók névlajstromának összeállítása szigorúan az előírt törvények szerint történt, s ha egyes választók neve a listajstromból kimaradtak, e bajon maguknak a választóknak kellett volna segíteni, fölszólalás utján.

Walluschmign Antal nem veszi tudomásul Ciotta polgármester választását, s a képviselőtestületi tagok többsége szintén csatlakozik Walluschmign nézetéhez.

A nagy zajt keltett interpellációval az ülés „legérdekesebb” része befejeztetvén úgy a karzat mint a városatyák egy része távozik; hadl maradjanak ott az unalmas részre azok, a kiknek maradni „muszáj.”

Egy nagy érdekű kérdéssel megkezdődik végre a napirend.

Báró Lettiss a városi vízvezeték ügyét részletesen ismertetve, kéri a képviselőtestületet, hogy ez ügyben a vízvezeték sűrűségénél fogva mihamarabb intézkedjék, s miután a város a szükséges összeggel nem rendelkezik, legelőszőrűbbnek tartja a vízvezeték létesítését magánvállalatra bízni, s az előtanulmányokra nézve egy bécsi konzorciumnak az engedélyt megadni.

Miután még több kisebb fontosságú tárgy került megvitatás alá, a gyűlés föloszlott.

Választási mozgalmak.

A képviselő választási mozgalmak, e hét folyamán nálunk is megkezdődtek. — A legutóbbi időközben általános volt a hiedelem, hogy a nagyobb számban emlegetett képviselőjelöltekkel szemben Csermatony Lajos ki már három időszakon át képviselte a kikötő várost a magyar parlamentben, ellenjelölt nélkül fog állami — E hiedelem nem bizonyult valórnak. Egy párt töredék Dr. Dall' Asta Szaniszló ügyvéd kezdeményezése folytán Maderspach Sándor volt tengerész kapitány s fiumei ke-

nelmét bizonyára sok tekintetben érdekesen megvilágító okmányok, senki sem tudja. Nézetem szerint legvalószínűbb, hogy azok vagy helybeli plébánia hivatal levéltárában lappanganak, vagy a mi szintén valószínű, hogy mint sok más régi iratok, úgy ezek is az elmúlt idők alatt Zágrába vitettek.

A jezsuita rend felszámolása után a kongregáció folytatta működését, sőt virágzásnak is örvendett. Alkotása azonban, mely kétségkívül jelentékeny összegre rughatott e század elején közönségesen elveszett.

A farsalt történet: multjára nézve a kongregációnak a mult században írott „Mariale” című könyve tartalmaz adatokat. Ez adatok bár tisztán a farsalt belügyeire, és egyéb vallásos jellegű dolgokra vonatkoznak, kétségtelen bizonyítékul szolgálhatnak arra nézve is, hogy a vallási propaganda mellett a kongregáció a közélet minden egyéb ágában is nagyban érvényesíthette befolyását.

A hatvanas években az alkotmányos aera közelgésére a kongregáció tagjai titokban erősen konspiráltak minden oly befolyás ellen, mely Fiume és Magyarország egyesülését akadályozhatná. Ennek következménye lón, hogy a farsaltnak híszónoka a mai is élő hazafias szellemű Don Malle Giovanni a horvát klerus befolyásával híszónoki állásától megfosztatott, s a kongregáció több más tagjával üldöztetéseknek volt kitéve, mig végre ismét állásába visszahelyeztetett.

A Kongregáció egyébiránt ma is virágzásnak örvén. Tagjainak száma három ezer, vagyona szaporodik, s jótékony célokra betegek anyagi és szellemi vigasztalására minden feltűnés nélkül folyton sokat áldozik.

M. Zs.

reskedő hazánkfia köré csoportosult s őt a f. hó 7-én a Deák szálloda nagy termében tartott partgyűlésen, képviselőjelöltté kiálaltotta.

A gyűlésre, melyen Dr. Dall' Asta szerepelt mint pártelnök mintegy 50-60 választó polgár jelent meg. Dr. Dall' Asta ajánlatára az egybegyűlt választók kijelentették, hogy Maderspach Sándor kijelölését elfogadják, s a jelöltért egy három tagú bizottságot küldtek ki. A gyűlés színhelyén megjelent Maderspach Sándort választói evvívákkal fogadták, s a program beszéd megtartására fölkérték. Beszédében Maderspach Sándor előboacsátva azt, hogy a szabadelvű pártnak lévén hiva, a jelen kormány politikájához csatlakozik. Fiume speciális érdekeire nézve kijelenté, hogy azt a magyar állam harmadik faktorának tekintti, továbbá a provizoriumot megszüntetni, a város autonómikus jogait, s az olasz nyelvet tisztelvényben tartani, a szükséges vasuti hálózatok kiépítése, a szabad kikötő megszüntetése elhalasztása stb. fogják törekvéseinek tárgyát képezni.

Maderspach Sándor után szót emel Sorlini Ferencz, nyilatkozaira hiva fő a képviselőjelöltet ama hírekkel szemben, mintha ő képviselővé leendő megválasztása után a fiumei polgári kötelek-ből kilépné, s állandó lakását máshova teszi át.

Maderspach Sándor e kérdésre kijelenti, hogy Fiumét megválasztására esetén csak annyiban fogja ellagyni, a mennyiben képviselő. Hivatása természetesen parancsolja, egyébként mindenkor fiumei polgárnak ohajtja magát tekintetűni.

Miután az egybegyűlt választók Maderspach Sándor e kijelentésében megnyugodtak, utolsónak Dr. Dall' Asta emelt szót, életve Maderspach Sándort, mire a gyűlés szétoszlott, a jelöltet pedig többen lakására kísérték.

E mozgalmakkal szemben Fiume volt országgyűlési képviselőjének Csermatony Lajosnak párja sem maradt tétlenül, s tekintélyes fiumei polgárokból kéztük Ciotta János polgármesterrel, megalakították a pártbizottságot.

A fiumei tanári kör

Az országos középiskolai tanáregyesület fiumei köre e hó 9-én tartotta meg záró gyűlését Dr. Erdősi Béla elnökléte alatt a tagok szép számban kifejtett megjelenése mellett.

A kör által a lefolyt tanévben kifejtett tevékenységről, Dr. Gribovsky Jenő a körnek titkára által fölviaszott jelentés nyújtott kelő tájékoztatást.

A jelentés szerint a kör a legutóbbi tanév alatt a mult évben városunkban uralkodott kolerajárvány miatt, a szokottnál egy hónappal később kezdette meg működését. A rövidebb munkaidő dacára, a kör oly nagy terjedelmű munkanyagot dolgozott föl, három éves föállása óta, e legutóbbiban fejtejté ki a legnagyobb tevékenység, úgy az országos középiskolai tanáregyesület központi választmányá által kitűzött tételek megvitatásával, valamint a fiumei kör tagjai által rendezett nagy érdekű föolvasások s egyéb működése utján.

A záró gyűlésen a tanárok életbiztosítására vonatkozó tervezetet Bresiger Lajos mint előadó tervezete alapján a kör tagjai részletesen tárgyalták, s elhatározatott, hogy ez életrevaló munka a központi választmányának annak dejen beérjesztendő lesz.

Szönyegre kerül egyúttal a tanáregyesületnek Fiumében tartandó kongresszusa alkalmából Velenczébe tervezett kirándulás ügye, melyre nézve Dr. Erdősi Béla jelentése szerint az illető bizottságok a kellő előmunkálatokat megtették.

A központi választmányba a fiumei kör részéről tagul Dr. Erdősi Béla lett ajánlva.

Végül a kör tagjai úgy Dr. Erdősi Béla elnöknek, valamint Dr. Gribovsky

Jenő körtikárnak buzgó tevékenységük elismerésül jegyzőkönyvileg nyilván tartak köszönetet.

„Fiumei levelezők.”

Nem új dolog, hogy a magyar kikötő város és annak eseményei az anyaországi közönségnek folytonosan kiváló érdeklődése tárgyát képezi. — Nem is csoda!

A fiumei hazafias elem nehéző időkben szívesen lélekkel ragaszkodott Magyarországhoz, mely közelebb, és ma is közelebb hozza meg érte a mindenesetre első sorban gyakorlati czéllal bíró áldozatokat. — A körülmények természetesen következménye, hogy az országnak oly pontja, melynek fejlődésért, ha mindjárt gyakorlati szempontból is áldozik a nemzet, a rokonszenvi szempontokból sem lehet reánk nézve közönyös. Nem lapunk föladata ezek fejtegetésébe becsátkozni. Elég ha a társadalmi tekinteteket vesszük is figyelembe. Itt is elég tény nyílik az oly irányú működésre, mely a Fiume és az anyaország közötti hagyományos szimpátiákat föntartsuk, fejlesszük, sőt hogy azokat minden időre biztosítsuk. — Ennek egyetlen biztos eszköze a kölcsönös tisztelvényben egymás gyöngéinek elmozdításában, egy szóval könnyen érvényesíthető eszközökben rejlik.

Az emberek azonban nincsenek gyöngészek nélkül: jutott e tulajdonságból minden nemzet fiainak egyaránt, s az alól setez az anyaország fiait, se fiumei hazánkfiainak kivéve. — E gyöngészek dacára nem lett még megzavarva eddig a fiumei magyar és egyéb ajku lakosság között a társadalmi kapcsolat és a béke, legalább oly mértékben nem, mely a társadalmi együttélést elviselhetlenné, vagy lehetlenné tette volna. Elmondhatnók talán azt, hogy a Fiumében nagy számban élő heterogen elemek is egymásra lévén utalva, és szétörötnék, s elég jól éreztetik magukat a megszokottságnak asszimiláló befolyása alatt.

Ha kizárólag a fiumei olasz és magyar ajku elemekről szólnék, úgy a békés összeférésnek e tekintetben plauzibilis és természetes okoknál fogva nem is lenne szabad nehézségekbe ütköznie. Nem szabadna először ama szerep folytán, melyet a magyar ajkuk az általános viszonyulást fogva, itt Fiumében betöltötti hivatva vannak, másodsorban a köztünk és a fiumeiek közt tradíciókon alapuló kétségbevonhatlan rokonszenyből fogva, de végre ama mindinkább széleskörű körre terjedő családi kapcsolatok folytán, melyek az összeházasolásban lélik gyökereiket.

Es ha a legutóbb csaknem husz éves együttélést alatt hozultis társas békének fölé egy-egy felhő, ezt rendszerint egyesek szűk látókörre, kiesnyes előítélete, helytelen ítéllete okozta.

E helytelen ítéllet, kiesnyes előítélet gyakran nyilvánult a sajtóban is, természetesen mindenkor a békés együttélés s a kölcsönös rokonszeny rovására. — Azt sem mondjuk, hogy a sajtónak ily irányú nyilvánulási mindenkor a határozott rossz akarat szüleményei. A nyegleség tollviszketeztség, megmondhatlan-ság, helyes ítéllet hiányának szeretnők betudni azokat.

Akár egyik akár másik részről történjék az, csak rossz szolgálatot tesz ügyünknek. Azt mondják hogy az olasz lapok bennünket magyar ajkunkat, magyar intézményeinket nem egyszer kiporolják, s még sem érzékenykedünk mint a fiumei tesvéink. Helyes. De jusson eszünkbe, hogy a fiumei hazafias elem még sem a vértünkben való vér, s már esekély számúndí fogva, egy nagyobb hatalommal szemben átértett tehetetlenség tudatában is, könnyebben lesz érzékenyebb. Tagadhatlan tény az is, hogy a fiumei hazafias elem, mint ilyen egészen elszigetelve áll s valahányszor a magyar sajtó bántalmazásával találkozik, nyomban körül van véve az oly elemek által, kiknek meztán érdekében is áll, csak gyönyörűséget okoz, ha a fiumei hazafias de nem magyar ajku, és a fiumei magyar ajku elemek között a rokonszenyvet képesít hazubni látják. Ez nagyon fontos körülmény, melyet figyelmen kívül hagyni, legalább is szüklatkörtéségre vallana.

A magyar sajtóban nem egyszer találkozunk Fiuméira vonatkozó tul éles nyilatkozatokkal. Nem azokról szólnék, melyek esetleg a fiumei közügyek menetét bírálgtatták jól rosszul. Szólnék azonban olyanokról, melyek már nem egy ízben a fiumei társadalomra gyakran igazságtalan, és fölötte sértő véleményeket tartalmaztak. Ha valaki csak azért, hogy a sajtó eljárassa, tollát perrezegetse, nem átálja akár társadalmat melyben él akár az egyeseket rossz hirbe hozni, nagyon lelkiismeretlen dolog követel el, melyet nem tudunk eléggé elítélni.

Nem régebben a *Füvedosi Lapok* közöltek egy fiumei társulat tele a fiumei társadalmat sértő dolgokkal. E társulat két körülmény érdekelt. Először az, hogy azt a *Füvedosi Lapok*, a művelt magyar helyi közönség tekintélyes organuma közli, másodsor az, hogy az említett közleményt egy Fiumében lakó magyar nő a fiumei nőkről írta. Nem soroljuk elő a farsaltnál furesőbb epitetonekat, melyekkel a fiumei nőket, a nőzők nem illő ezimzussal illeti, mert ha fölakarnók azokat sorolni, tán még az udvariasság primitív szabályait is figyelmen kívül kellene hagynunk, melyel a férfiak az asszonyi nem iránt viselkednie kötelezése.

A közleményvel szemben bátran elmondhatjuk, hogy Fiumében a női társadalom magas erkölcsi színvonalon áll, és semmiképp sem

érdemi meg, hogy tureszszinben állíttassék a világléle, mint azt a *Füvedosi Lapok* Sz. Z. negyfi fiumei levelezője megtette. Az ily közlemények épen nem alkalmasak arra, hogy a fiumei hazafias nyelvű, és a magyar ajku elemek közötti a rokonszenyvet erősítsék, s a kölcsönös tisztelvéte, és a közeledést elősegítsék. A fiumei magyar ajkuk körében méltán kellett is megvárakozást. Ily körülmények között nemcsak a fiumei női társadalom védelmére de a fiumei magyar és más ajku hazafias elemek békés egyetértése érdekében is erőlyesen emeljük föl szavunkat és nem fogjuk elmulasztani a jövőben sem, hogy minden az oly hirtelen közleményt mely minden ok nélkül társadalmi békének megzavarását czélozza, a legkíméletlenebb bírálatunk tárgyává tegyük.

Lisztforgalmunk.

A f. évi május hóban az egyes magyar piacokról a következő mennyiségű magyar liszt érkezett Fiuméba:

Budapest	37901.00
Dobozzen	3986.00
N. Várad	2854.00
Arad	1927.00
Losoncz	1324.00
Zágráb	879.00
Szathmár	610.00
Sziszek	608.00
Bares	594.00
Miskolcz	405.00
Szeged	400.00
Ujvidek	400.00
Csaba	400.00
N. Kikinda	207.00
Velence	100.00
Dugaresa	100.00

Osszesen 52605 m. mázsa. A folyó évi január hó 1-től május végeig szállított összes mennyiség 340.640 m. mázsa; mult év megfelelő időszak alatt ellenben szállított 367.215 m. mázsa. Ez évben kevesebb 27575 m. mázsalval.

Különféle hírek.

József főherczeg és a „Segítség” Jókai Mór, mint a „Segítség” szerkesztője, József flg. leányait is fölkérte, hogy rajzaikkal járuljanak ök is az érdekes album érd kességének emeléséhez. Feleletül József főherczegtől az alábbi levelet vette:

„Fiumében 1887. jun. 5. Tisztelt barátom. Tegnap napról kelt levelét épen most kaptam: mert a mióta megszünt a gyorsvonat, a levelek, két nappal előbb érkeznek. — Muzsikus cigányul mondva: „kai igerim-n baloro, dza trujal gonclai!” — De az csak cigányoknak való, nem művésznőknek! 300.000 honvéddel és eddig még nem tudom hány népfölkelővel tudok parancsolni, de 3 művész övel nem. De most a kordonvonalon át elolvastam levelét és, 3 nap múlva romélhető a 3 kép. Mint az afféle ragályos beteg melletti kränkiváltit a szanaszítól nagyon kerülük, és csak 10 lépés távolságra 3 szor naponta hallgadják ki szabad ég alatt. Egész családom tisztelt önt, én pedig a késés végett „lavabo inter nocentes manus meas”, hogy a képek még nem készek; de annyit tudok, hogy egy fiumei bárka, egy fiumei pálmacsopot és egy tátraú vadászat lesz köztük. Most megyek ismét kis betegemhez, a ki hála istennek napról-napra javul. Maradok.

legőszintébb barátja József flg.”
A beteg, kit a főherczeg levelében említ, Dorottya főherczegnő, ki tudvalóleg vörhenyben fokszik s kit édes apja a főherczeg, m ga ápol. — A „Segítség” szerkesztő bizottsága már hozzálatott a mű összeállításához. Csak néhány bejelentett küldeményre várnak még, hogy a munka teljes legyen.

Károly István főherczeg Fiumében. Károly István főherczeg e hét elején nevelő Mária Terézia főherczegnővel a „Nair” hadiachtion Fiuméba érkezett, s itt két nap időzött.

Gróf Zichy Ágost kormányzónk és családja ez idő szerint a Fiuméhez kö-

zel egy-egy Zichy Ágost értesülünk végre esküvőre

Erdemre lesi Fiumé-ra járvány al demkeresztet, ki ugyanez al tet kapták. E kormányzó az jelen voltak a vich városi tá dörégyi tanács

Egy haz

czay Kálmán Castna ausz rülettí orvos tesülünk ne tésben része hónapja, hon zánkfiát a kerületi me rivíd idő al te a vidék bizalmát az orvosi hono emelte föl. daja ritkítja magát tiszt héz föladata soggel támog

Vizsgálat

tekben. A n iskolában a v isgelen a köv ni vizsgálat a 20-án az első sodik, és 22-én Junius 23-án a ban, delután a sodik, és dák Zárójnapejly elemi és felső hittan az össze első felső os hármfűlk. 23-4 vizsgálat. A mi delután a dik, 25-én delo taly vizsgálat. Ugy a vizsga ken a szűkölő vendégek.

A jó sz ritka példáját dohánygyári károsultakkal vára a gyári és munkásnök szegyet gyűjtő lelkészej amia legbensőbb el kintélyes öss nek adták ös díjából tartják jaikat.

Ur napja évben is nag Fiumin apátpl A z r r a t t o z ó C t t e p n áncsos. Fésis gyar diszrul impozans egy szebb idő ked

A pólai r A fiumei mun giben tirsas k ba. E látogat legközelebbi h bajtják, s fogi kások nagy e A fiumei mu alkalommal sz ünnepejlyét me

A szépitő egyesület Ciotta hó 9-én tartotta száma mejele né lasztmányi ta ján és Dr. Gellech E pedig megválaszt staller Karoly, és

A fiumei tegnap szomba meg Gillyén A hónapvérszados fiumei népföl csoportozatit, nyilvánították

zel egy Abbaziában tartózkodik. — Gróf Zichy Agostné kormányzókné neje, mint értesülünk holnap Drezdába utazik, hogy végre esküvőjén jelen lehessen.

Érdemrendek ünnepélyes átadása. Polgári Rendőrrendőrségi bizottság, ki a kolera járvány alatt ügybuzgalmáért az arany érdemkeresztet, és Zorzenon Ferencz rendőrnek, ki ugyanez alkalomból az ezüst érdemkeresztet kapta, a hó 9-én adta át gróf Zichy Agost kormányzó az érdemrendeket. Az ünnepélyen jelen voltak Ciotta polgármester, Dr. Nacovich városi tanácsnok, Biscontini Henrik rendőrségi tanácsnok és szép számu közönség.

Egy hazánkba kitüntetés. Dr. Tarczyay Kálmán, kit a Fiuméhez közel eső Castua ausztriai község nem régiben került el orvosnak választott meg, mint értesülünk nem régiben különös kitüntetésben részesült. Még csak tíg néhány hónapja, hogy a köztisztviselői állás házáknál a főnevezett község és ennek kerülete megválasztotta körorvosává, s e rövid idő alatt már is annyira megnyerte a vidék lakóinak rokonszenvét, és bizalmát, hogy Castua községi tanácsa orvosi honorarumát négy száz forinttal emelte föl. A dandó község, melynek példája ritkítja páját, bizonyára csak önmagát tisztelte meg, midőn avosát magához feladatának feljlesztésében ilyen sseggel támogatja.

Vizsgálatok a magyar állami tanítószekben. A m. kir. állami elemi és polgári tanítóiskolában a vizsgálatok rendje a folyó tanév végén a következő: Junius 17-én reggel hittani vizsgálat az összes osztályokban; Junius 20-án az első polgári osztályban, 21-én a második, és 22-én a harmadik, polgári osztályban, Junius 23-án a reggel ügyviteli, elemi osztályban, délután a harmadik, 24-én reggel a második, és délután az első elemi osztályban. Záróünnepély junius 28-án. — A m. kir. állami elemi és felsőbb leányiskolában: junius 16-án hittan az összes osztályokban; junius 20-án a első felsőbb osztály, 21-én a második, 22-én a harmadik, 23-án a negyedik felsőbb osztály vizsgálat. — Junius 24-én reggel az első elemi, délután a második, 25-én reggel a harmadik, 26-én délután a negyedik és ötödik osztály vizsgálat. Záró ünnepély junius 29-én. Ugy a vizsgálatokon, mint a záró ünnepélyeken a szülők és az érdeklődők szívesen látott vendégek.

A jó szívekről. A jó szívű ó nek ritka példáját mutatta a helybeli m. kir. dohánygyári személyzet az operjesi tűz károsultakkal szemben, midőn ezek javára a gyári hivatalnokok, munkások és munkásnők egyesülten 700 forintny összeget gyűjtöttek. E valóban ritka nagylelkűség annál is inkább megérdemli a legbensőbb elismerésünket, mintán e tekintélyes összeg nagy részét oly egynek adták össze, kik nehéz munkájuk díjából tartják fön magukat és családjukat.

Ur napján. A úrnapi képmenet ez évben is nagy fényvel lett megtartva Fiumin apátplebános ezebrálása mellett. A z rartá on gróf Zichy Ágost kormányzó C tti polgármester, Zeyk min. tanácsos, Fésüs Bha osztálytanácsos magyar diszruhában jelentek meg. Az imponans egyházi szertartásnak a legszébb idő kedvezett.

A polái munkásegylet Fiumében. A fiumei munkásegylet tagjai nem régiben líras kirándulást rendeztek Poláiba. E látogatást a polái munkások, a legközelebbi hónapokban viszonzni o hajtják, s fogadtatásukra a fiumei munkások nagy előkészületeket is tesznek. A fiumei munkásegylet hír szerint ez alkalommal szándékozik zászlószentelési ünnepélyét megtartani.

A szépítő egyesület. A városi szépítő egyesület Ciotta polgármester elnökele alatt e hó 9-én tartotta meg közgyűlését a tagok szép számu megjelenése mellett. Az egyesület választmányi tájékoztatója elnök Brélich Ernő és Dr. Gellertch Miklós a felügyelő bizottságba pedig megválasztották ifj. Böll Ferencz, Burgstaller Karoly, és Costantini Domenico.

A fiumei népfőlkelő tisztjelelték tegnap szombaton testületileg jelentek meg Gillyén Árpád es. és kir. kamarás honvédszázadosnál, s átnyújtva neki a fiumei népfőlkelő tisztjelelték fénykép csoportozatát, s ismételen köszönetüket nyilvánították a tisztí tanfolyam alatt

tanúsított magatartásáért. Kalas József honvédfőhadnagyának, ki a népfőlkelő tisztjelelték kiképzése körül dicsőre méltó tevékenységet fejtett ki, elismerésük jelekül hasonlóképp átnyújtották a népfőlkelők arezkép csoportozatát.

Tizenhencz ezer szál rózsá. A hecsi virágünnepélyre Breisach jó hírnevű fiumei virágárus nem kevesebb mint 18.000 darab rózát küldött hecsi megrendelésekre.

Kereskedelmi hírek.

A tengeri vitorlások adójának beszűntése. A fiumei hosszujáratu tengeri vitorlás hajókra kivetett egyenes adóknak további behajtását a m. kir. pénzügyi minster, a helybeli m. kir. adóhivatalhoz e hó 7-én intézett táviratával a további intézkedésig beszűntette. Főlöszeg is mondandunk, hogy a vitorlás hajók terbe állami segélyezésének ez első lépése, mely kedvező benyomást gyakorolt, már-már félrevezetett a hajótulajdonosainkra.

A m. kir. állami vasutak bevételei. A m. kir. állami vasutak a 1. évi májús hó 28-tól junius hó 3-ig, 123.750 utas és 123951 tonna áru után 677.036 forintot tettek be. Az összes bevétel január 1-étől junius 3-ig összesen 12851.858 frt. A mult évi megfelelő időszakban elért bevétellel szemben kevesebb 32.445 frt.

Tengerészeti hírek.

Adria hajók forgalma. Az Adriatársulat „Tisza” nevű gőzöse e hó 7-én Merlato kapitány vezetésé alatt Savonába, az „Adria” gőzös e hó 9-én Nyiró kapitánnyal Velenczébe, a „Tisza” gőzös ugyancsak e napon Savonából Maltába megérkezett.

A cs. és kir. hadtengerészet postája. A cs. és kir. hadügyi minsterium tengerészeti osztályának értesítése szerint az „Aurora” hadihajó személyzete részére Hongkongba a postát e hó 6. junius hó 15-én indítja útján. A postai küldemények a 1. évi augusztus hó 2-án érkeznek rendeltetési helyükre.

CSARNOK.

Az osztrák-magyar Lloyd ötven éves telenetéből.

Az igazgatóság, mely sohasem volt tartozkodó, ha arról volt szó hogy a belföldi kereskedelem könnyítessék a közlekedési eszközök által, a Suez-esatorna megnyitása után közvetlenül, 1870. januárius 31-én kísérletképen Triesztből Bombayba egy vonalat rendezett be, azon reményben, hogy az állam, a melynek érdekét az ügyvel szolgálta, fog módot találni a társaságnak részben való kárpótlására az első években elmaradhatlan veszteségeikért, mivel kielégítő kiviteli áru nem volt.

A bombay-i vonalal való csatlakozásban Port Saidban átrakoló szolgálalt rendeztetett be az India és Trieszt közötti forgalom megkönnyítésére. Indiából a Középtenger bármely kikötőjébe irányított hajó vehetett föl árukat Trieszt számára és átadhatta ezeket Port Saidban a minden héten Triesztbe induló Lloyd-gőzöknek továbbszállítás ezelejből.

Ugyanczen ezelejből 1870 február 1-én egyezmény kötöttett az osztrák vasutakkal, hogy a Kelet-indiába irányított áruk díjkezdvényben részesíttessenek.

Ezen hónapban a társaságot veszteség érte, mert a „Pluto” gőzös február 23-án a sűrű ködben

Várna közelében zátonyra jutott és a vihar által a sziklára sodortatott. A fedélzeten levő utazók, pénzküldemények, postacsomagok és a szállítmány egyrésze azonban megmentettek.

Mócs Zsigmond
felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.
Battara P. könyvnyomdája, Fiume.
2053 sz.
1887.

HIRDETMÉNY.

Az alólírott m. kir. dohánygyári igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a nagytekintetű m. kir. dohány jövedéki központi igazgatóság folyó évi május hó 13-án 6477 II szám alatt kelt felhatalmazása folytán ezen nagy. kir. dohánygyári épületek megromlást ablakkereteinek kijavitása illetve azoknak újakkal való pótlása iránt, beletrte a mázolás, lakatos és üveges munkákat is, verseny tárgyalás nyitattik. Az ujonnan előállítandó és ügynevezett amerikai veresfenyő fából készítenő ablakkeretek mennyisége: 105 darab, a kijavitandóknak pedig 192 darab. A kijavitási munkálatba a kereteknek mázolása is számítandó be.

De megjegyeztetik, hogy az ajánlatokban ezen két munkára nézve a kívánt árak külön-külön teendők ki. A szerződési feltételek és az új készítenő mint a kijavitandó ablakkereteknek mintái, az ablakok méreteinek és az ablakokon előforduló kijavitások terjedelmének meghatározása ezelejből az alólírott m. kir. dohánygyári igazgatóságnál mindennap délelőtt, 8 12-ig délután 2-4-ig megtekinthetők.

A lepecsételt, 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok legkésőbb 1887 évi junius hó 17-én délelőtt 11 óráig az alólírott hivatalnál átnyújtandók és a követelendő ár 10%-os bánatpénzével vagy készpénzben, vagy annak a helybeli m. kir. fővámm hivatalnál vagy más magyar állami pénztárnál történt letételtől szóló pénztári nyug ával ellátva kell lenni.

A készítenő vagy kijavitandó munkákért kívánt ár darabonként számokkal és betűkkel külön külön világosan kiteendő.

Később vagy távirati uton beérkező ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak. Minden ajánlattevő az ajánlat átnyújtásának időpontjától lekötöelve van, a gyári igazgatóság ellenben csak felsőbb helybenhagyás után nyilvánítja magát kötelezettnek, mire nézve azonban megállapított határidő kikötve. nimesen.

M. k. dohánygyári igazgatóság.
Fiume 1887. május hó 21-én

HIRDETMÉNY.

A helybeli m. kir. dohánygyárnál az 1887-ik év julius hó 1-sőtől 1888-ik évi junius hó végeig alternative 1887-ik évi julius hó 1-től 1890-ik évi junius hó végeig terjedő idő tartamban előforduló helyifuvározásnak biztosítása ezelejből ezennel versenytárgyalás hirdettetetik, melyre írásbeli, a fiumei m. kir. fővámm hivatalnál letett 100 fnyi bánatpénzről szóló nyugtával felszerelt lepecsételt és ajánlattevő ezimével és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok 1887-ik évi junius hó 20-án délelőtti 11 óráig a fiumei m. kir. dohánygyári igazgatóságnál benyújtandók.

Az ajánlatokban a 100 klgrm, után követelendő ár nemesak az egy évben, hanem a három évre terjedő idő tartamban előforduló fuvarozásokra nézveekülönítve teendő ki.

A biztosítandó fuvarozások a következők.

- 1.) a m. kir. dohánygyár és a helybeli kikötők között és
  - 2.) a m. kir. dohánygyár és az állami vasuti állomás között.
- Az ajánlatokban a 100 klgram-ként követelendő ár számokkal és betűkkel világosan teendő ki. Később beérkező ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak. A teljesítendő fuvarozás és az eziránti feltételek az említett dohánygyárnál a rendes hivatalos órák tartama alatt betekintheők.

Vállalkozó ajánlatában kijelenteni tartozik, hogy a betekintett feltételeket feltétlenül elfogadja.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.
Fiume 1887 május hó 31-én.

Valódi brünni.
POSZTÓ szövetek, méterenkint 1 fttól föl felé, a legkínőbb minőségben, szétkül magánosok részére gyári áron: **Epstein Lipót Brünn.**
Minták bérmentve.

Huzás már a jövő Héten!

Kincsem 11 sorsjegy 10ft
Sorsjegy 11 csnk 10ft

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft, 20%, levon. || 4875 pénznyeremény.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók

A magyar lovaregylet sorsjegy irodájában: **Budapest, vácsi-utca 6, sz.**

Finom francia pezsgők

Tudomására hozzuk a tisztelt közönségnek, hogy magyarországi főraktárunkat
Láposy F. és társa uraknak Budapesten

Gizella-tér 1. — Egyetem-utca 2.

átadtuk, és következő eredeti gyári árakban elárulsítjuk:

Carte Blanche Budapesti bérmentve nagyban ládakban 12, 30, 60 netto 3 frt — kr
 kisznyben 12, 30, 60 » 3 » 50 »
 Carte noire » nagyban » 12, 30, 60 » 2 » — »
 kisznyben » 12, 30, 60 » 2 » 50 »

AUBERTIN & Cie.
 pezsgőgyára Ohalonsban s. m.

PSERHOFER J.

gyógyszertára

Bécs, Singerstrasse 15. sz.

„Zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok, melyek előbb **universali** piculáknak nevezettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert alig van betegség, melyekben ezer meg ezer esetben csudálata méltó hatásának ne bizonyított volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer hasztalanul alkalmaztattak, ezen labdacok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészéig következett át. 1 skatulya 15 pirulával 21 kr., egy tekercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr., bérmentelen utánvéttel 1 frt 10 kr.

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1 tekercs pirula 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 40 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 2 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Egy tekercsnél kevesebb nem küldhető k.)

Számtalan köszönő irat tekinthető be, melyekben ezen pirulák fogyasztói hosszabb élvezetük után a legkülönbözőbb és súlyos betegségekben, köszönetet mondanak. Mindaz aki egyszer kísérletet tett vele, tovább ajánlja e szert.

A sok köszönő irat közül néhányat itt közlünk:

Leongang, 1883. május 15.

Igen tisztelt uram! Önnek pirulát valóban csudálata méltó hatásának, nem olyanok ezek, mint egyéb di. szített szerek, hanem segélyt nyújtanak majdnem mindenem.

A hasvétkor küldött pirulák legtöbbször ismertetésimnek és barátjammak osztottam, s mindnyáján segítettek, még magas koru egyének is s különböző bajokban ha nem is teljes jó egészséget, de tetemes javulást tapasztaltak, s folyvást használni kapták. Kérem emélfogva, szíveskedjék ismét 5 tekercset küldeni. Tölem és mindazoktól, kiknek szerencsénk volt az ön pirulá által egészségetek visszanyerem, fogadjon benső köszönetünket.

Deutinger Márton.

Bécs-Szt. György, 1882. febr. 16.

Tisztelt uram! Nem felejtettem ki eléggé benső köszönetemet az ön piruláért, mert Isten segítségével mellett nem, ki évek óta miseremben szenvedett s ha bár még most is ilyenek állott, hogy újfi físseséggel minden dolgot végezhet. Ezen közleményemet mind

den szenvedő javára felhasználhatja s kérem egyuttal, szíveskedjék két tekercsessel küldeni, valamint két darab kínai szappant is. Kiváló tiszteltel

Nedek Atajos, főkertész.

Tekintetes úr! Előre becsátva, hogy önnek minden gyógyszerre egyformán jó, mint a kitűnő fagy-balzsam, mely az én családomban több idült fagydagadatot gyorsan megszüntetett, dacára az ugynevezett universali gyógyszerek iránt való bizalmatlan ságonna, elhatároztam, önnek vértisztító pirulát használni s ezen apró golyócskák segítségével, hosszú évi aranyer bajomat ostromolni. Nem akarok magamnak érdemet szerezni, midőn önnel tudatom, hogy régi bajom több heti használat után, egészen megszűnt s ismerőseim körében a legszorgalmasabban ajánlom. Az ellen sínes kifogásom, ha ezen sorokat — névállatcom nélkül — nyilvánosságra hozza.

Tisztelettel C. v. T.

Bécs, 1881. febr. 28.

Fagy-Balzsam Pscherhofer J.-tól, hosszú évek óta ismert legbiztosabb szer mindenféle fagyások ellen valamint üdült sebekre stb. Egy doboz 40 kr.

Golyva - balzsam, megbízható szer a golyva nyak ellen. Egy palaek 40 kr.

Élet-essencia (prágai csoppek) el- emésztés, mindenem- mü állásti bajok ellen. 1 palaek 20 kr.

Ökörfarkvirágnedv általánosan ismert kitűnő házszer katarhus rekedtség, göresös köhögés stb. 1 palaek 50 kr.

Alpesi növénynedv W. D. Bern- handtól. 1 palaek 2 frt 60 kr., fél üveg 1 frt 40 kr.

Szem-essencia Romershausentól. 1 palaek 2 frt 50 kr., fél palaek 1 frt 50 kr.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50 kr.

Mindennemü homeopathiai gyógyszerek készletben vannak.

Az itt megnevezett készítményeken kívül minden az osztrák lapokban hirdettet bel- és külföldi pharmaceutikus különlegességek készletben vannak s minden a raktárban nem levő cikkekről pontosan és olcsón gondoskodunk.

A postai küldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek előleges pénzbe- küldésre vagy utánvétellel.

A pénznek előleges beküldésével (legjobb postautalvánnyal) a postán sokkal kevesebbe kerül, mint az után vétellel.

(1-12)

Tannochinin-pomádé Pscherhofer J.-tól számos év óta legjobb minden hajnyesztő szer közt, melyet orvosok elismernek. Egy elegánsan kiültött nagy adag 2 frt.

Általános tapasz Stendel tá- nártól vágott és szurt sebekre, rosszindulatu doganatok, még idült, gyakran felpattanó láb dozanatokra is, körömméregre, sebekre s gyuladt részekre és egyéb szenvedéseknél ajánlható 1 doboz 50 kr.

Általános tisztító só Valrich A. W.-tól, kitűnő házszer, a rossz emésztés kö- vetkezményei, fejfájás, szédülés, gyomorgrés, mellégés, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csom- ong 1 frt.

Ferenc-pálinka 1 palaek 60 kr.

Amerikai köszv. - kenőcs, legjobb szer minden köszvény és reumatikus baj, fejfájás, Ischiasz, fülfájás ellen stb. 1 frt 20 kr.

PRIMA FABBRICA UNGHERESE

di

Macchine ed attrezzi per lo spegnimento del fuoco

di

Bukarest

Via Gravia n. 65

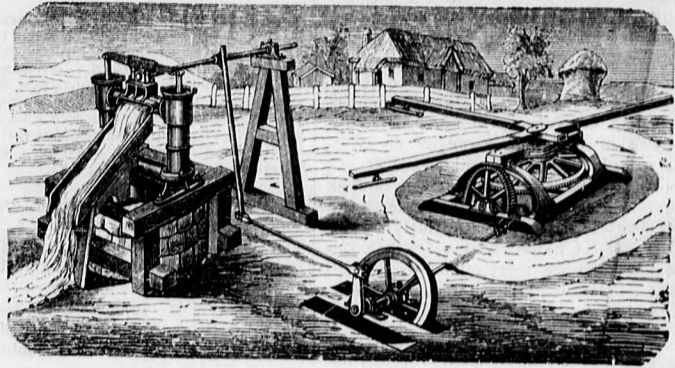
F. WALSER

Kolosvár

Belmonstruetea 12

Fabbrica e Deposito principale: BUDAPEST, Rottenbiller N. 66.

Corrispondenza in tutte le lingue.

Fabbrica premiata in tutte le esposizioni universali, per la produ- zione di macchine ed altri attrezzi per lo spegnimento del fuoco, macchine idrotecniche, pozzi a pompe, campane per le chiese. Esportazione nei paesi ereditari della Monarchia, nella Russia ed in tutto l'Oriente. — A richiesta si mandano gratis e franchi di porto prospetti forniti da modelli. — Bilanci e disegni di progetti si somministrano gratis.

Haupt-Gewinn event. 500,000 Mark.

Glücks-Anzeige.

Die Gewinne garantirt der Staat.

Einladung zur Betheiligung an den Gewinn-Chancen der vom Staate Hamburg garantirten grossen Geld-Lotterie, in welcher 7 Millionen 222,000 Mark sicher gewonnen werden müssen.

Die Gewinne dieser vortheilhaften Geld-Lotterie, welche plangemäss nur 97,000 Loose enthält, sind folgende, nämlich: Der grösste Gewinn ist ev. 500,000 Mark.

Prämie 300,000 Mark	56 Gewinne à 5000 Mark
1 Gewinn à 200,000 Mark	106 Gewinne à 3000 Mark
2 Gewinne à 100,000 Mark	256 Gewinne à 2000 Mark
1 Gewinn à 80,000 Mark	512 Gewinne à 1000 Mark
1 Gewinn à 75,000 Mark	791 Gewinne à 500 Mark
2 Gewinne à 70,000 Mark	147 Gew. à 300,200,150 Mark
1 Gewinn à 60,000 Mark	30950 Gewinne à 145 Mark
2 Gewinne à 50,000 Mark	7990 Gew. à 124,100,94 Mark
1 Gewinn à 30,000 Mark	7850 Gew. à 67,40,20 Mark
5 Gewinne à 20,000 Mark	im Ganzen 48,700 Gewinne und kommen solche in wenigen Mona-
26 Gewinne à 10,000 Mark	ten in 7 Abtheilungen zur sicheren Entscheidung.

Der Hauptgewinn 1ser Classe beträgt 50,000 M., steigt in der 2ten Cl auf 60,000 M., in der 3ten auf 70,000 M., in der 4ten auf 75,000 M., in der 5ten auf 80,000 M., in der 6ten auf 100,000 M., in der 7ten auf 200,000 M., und mit der Prämie iv 300,000 M., event. auf 500,000 M.

Für die erste Gewinnziehung, welche amtlich festgestellt, kostet

das ganze Originaloos nur 6 Mark oder 3 Gulden 60 Xr. Ö. W., das halbe Originaloos nur 3 Mark oder 1 Gulden 80 Xr. Ö. W., das viertel Originaloos nur 1 1/2 Mark oder 90 Xr. Ö. W.,

und werden diese vom Staate garantirten Original-Loose (keine verbotenen Promesen) mit Beifügung des Verloosungs-Planes mit Staatswappen, gegen frankirte Einsen- dung des Betrages selbst nach den entferntesten Gegenden von mir versandt.

Jeder der Betheiligten erhält von mir nach stattgehabter Ziehung sofort die amtliche Zielungsliste unaufgefordert zugesandt.

Verloosungs-Plan mit Staatswappen, woraus Einlagen und Vertheilung der Gewinne auf die 7 Classen ersichtlich, versende im Voraus gratis.

Die Auszahlung und Versendung der Gewinnelder

erfolgt von mir direct an die Interessenten prompt und unter strengster Verschwie- genkeit

Jede Bestellung kann man einfach auf eine Postinzahlungskarte oder per recommandirten Brief machen.

Man wende sich daher mit den Aufträgen der nahe bevorstehenden Ziehung halber, sogleich, jedoch bis zum

5. Mai d. J.

vertrauensvoll an Samuel Heckscher senr.,

Banquier und Wechsel-Comptoir in HAMBURG.

Szerkesztő

Redazione

Pin

Előfizetési

Egy évre

Félévre

Negyedévre

2 hóra

Külföldre 1 év

Fölhi

Egy fo

re hivatott

támogatásá

fölhivnunk

zönség figy

zödésünk

társadalmá

nok, kik a

immár hat

nyelvű lapu

dók, nem r

rányban fö

érdeklődő

kérjük egyt

mindazokat

jár, s kik a

be nem kü

zetttségükne

lapot vissza

Tisz

Válasz

A kiköt

si mozgalm

daczára, me

lasztási nap

mán sem c

mokát. Eltel

zajosabb jele

város helye

könyven ér

rülnek, csak

szok figyelv

lasztásokra.

A FIU

Rejte

Törekvések FIU

Adamié

Fiume 182

az anyaország

annak jó és

Az 1822-1848

sok üdvös inte

me érdekében,

reskedelem fej

vek, a közbej

részben még se

A 1825 ki

Adamié Lajos

nagy hazafinak

jai örökítették

mai nemzedék

ezíóiban. — A

tricius, ki tu

áldozott, és so

Fiume és a ma

érdekezés, má